

คู่มือการบริหารสถานการณ์วิกฤต กรณีเกิดแผ่นดินไหวสำหรับอาคารสาธารณะ เพื่อทีมผู้บริหารอาคาร

Crisis Management Manual for Earthquake Incident for Public Buildings *for Facility Management Team*

สมาคมวิชาชีพการบริหารทรัพยากรอาคาร
Thailand Facility Management Association
Rev: CM-EQ-2025/1
Date: 31 Mar 2025

เอกสารแจกฟรี เพื่อประโยชน์สาธารณะ

คำแนะนำการใช้เอกสาร

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารอาคารสำนักงานในภาวะฉุกเฉินจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ทีมเจ้าของอาคาร และทีมบริหารอาคารใช้เริ่มต้นในการเขียนแผนรองรับกรณีฉุกเฉินโดยการพัฒนาจากแผนนี้เพิ่มเติมได้เอง เพื่อให้สามารถใช้ได้กับบริบทของอาคารของตนเองได้

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงมุมมองของทั้งเจ้าของอาคาร ผู้บริหารอาคาร ตลอดจนผู้เช่าและผู้ใช้งานอาคาร ทั้งนี้ การใช้คู่มือเป็นไปโดยสมัครใจ (Voluntary) และไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในกระบวนการทางกฎหมายได้

สมาคมวิชาชีพการบริหารทรัพยากรอาคารมีความมุ่งหวังที่จะสร้างการจัดการอาคารที่เน้นความปลอดภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน (Health, Safety & Security) การมีสุขภาวะที่ดี (Well Being) มีการจัดการอาคารที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency)) และมีความยั่งยืนต่อโลกและสิ่งแวดล้อม (Sustainability)

ติดตามสมาคมฯ ได้ที่

สมาคมวิชาชีพการบริหารทรัพยากรอาคาร

Thailand Facility Management Association - TFMA

<https://www.facebook.com/ThailandFacilityManagementAssociation>

สารบัญ

	หน้า
1. ขอบเขต	4
2. การอ้างอิง	
3. คำนิยาม	
4. หลักการตอบสนองเหตุการณ์ฉุกเฉิน	5
5. การบังคับบัญชาและควบคุมเหตุการณ์	
6. การบริหารข้อมูลและการสื่อสาร	6
7. แผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุแผ่นดินไหวสำหรับอาคารสาธารณะ	7
8. การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร	12
9. การวิเคราะห์และปรับปรุงแผนหลังเหตุการณ์	13
10. การฝึกอบรมและการเตรียมความพร้อม	
ภาคผนวก	
A. หมายเลขฉุกเฉินและแหล่งข้อมูล	14
B. รายการอุปกรณ์ที่ทีมบริหารอาคารควรเตรียมไว้สำหรับรับมือเหตุการณ์แผ่นดินไหว	15
C. รายการแนะนำเพื่อปรับปรุงอาคารและสาธารณูปโภคเพื่อรองรับเหตุการณ์แผ่นดินไหว	16
เครดิต	17

1. ขอบเขต

คู่มือการบริหารสถานการณ์วิกฤต กรณีเกิดแผ่นดินไหวสำหรับอาคารสาธารณะฉบับนี้ ให้แนวทางกลางกับทีมบริหารอาคาร ในการปรับและนำไปใช้ในการรับมือกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวสำหรับอาคารของตน ที่เป็นอาคารสาธารณะ เช่น อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้า คอนโดมิเนียม โรงแรม ศูนย์ประชุม โรงพยาบาล และสถานที่สาธารณะอื่นๆ เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ ลดความสับสน และให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ใช้อาคาร โดยผู้ใช้งานเอกสารฉบับนี้สามารถนำไปปรับปรุงเพิ่มเติม หรือประยุกต์ให้เข้ากับแผนฉุกเฉินขององค์กรที่มีอยู่เดิมให้สมบูรณ์มากขึ้น

2. การอ้างอิง

แผนฉบับนี้พัฒนาขึ้นตามโครงสร้างมาตรฐาน ISO 22320:2018 – Security and Resilience – Emergency Management – Guidelines for Incident Response บวกกับแนวปฏิบัติสากลด้านการบริหารสถานการณ์วิกฤต และการสัมภาษณ์ผู้บริหารอาคารและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่บริหารเหตุการณ์แผ่นดินไหวในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ 2568 ที่ผ่านมา

3. คำศัพท์และคำนิยาม

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander - IC): บุคคลที่รับผิดชอบการประสานงานรับมือเหตุฉุกเฉิน
- ทีมตอบสนองเหตุฉุกเฉิน (Emergency Response Team - ERT): ทีมที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลการอพยพ การปฐมพยาบาล และมาตรการความปลอดภัย
- อาฟเตอร์ช็อก (Aftershocks): แรงสั่นสะเทือนรองหลังแผ่นดินไหวหลัก
- จุดรวมพล (Assembly Point): พื้นที่ปลอดภัยที่กำหนดให้ผู้ใช้อาคารมารวมตัวหลังจากอพยพ
- คณะบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน (Crisis Management Team – CMT): ทีมผู้บริหารขององค์กรที่ดูภาพรวมการบริหารในสถานการณ์วิกฤติ ที่รับผิดชอบด้านการออกนโยบาย การจัดงบประมาณ เตรียมการ และการสื่อสารสู่สาธารณะ
- หัวหน้าผู้รับผิดชอบสถานการณ์หลังเหตุการณ์: ตัวแทนผู้รับผิดชอบสูงสุดของอาคารนั้นๆ ในการนำอาคารใช้งานหลังเหตุการณ์จนกว่าจะกลับมาสู่สถานการณ์ปกติ

4. หลักการตอบสนองเหตุการณ์ฉุกเฉิน

- ความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด: ให้ความสำคัญกับชีวิตของผู้ใช้อาคาร
- การบังคับบัญชาชัดเจน: กำหนดโครงสร้างการบังคับบัญชาที่ชัดเจน
- ข้อมูลต้องแม่นยำและทันท่วงที: หลีกเลี่ยงการแพร่กระจายข่าวลือหรือข้อมูลผิดพลาด และอ้างอิงข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐเป็นสำคัญ
- ความร่วมมือและการประสานงานมีการเตรียมการ: ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทีมภายใน และหน่วยงานภายนอก
- ทรัพยากรต้องพร้อมใช้งาน: มีชุดอุปกรณ์ฉุกเฉินและการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อม

5. การบังคับบัญชาและควบคุมเหตุการณ์

5.1 โครงสร้างองค์กร (ให้มีองค์ประกอบเหล่านี้ในทุกอาคาร หากพื้นที่เป็นลักษณะกลุ่มที่มีหลายอาคาร รวมกันอาจมีโครงสร้างเดียวกันได้)

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander -IC): ควบคุมและสั่งการการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน ซึ่งสามารถมีตัวแทนที่ทำหน้าที่ตามช่วงเวลาประจำอยู่ในหน้าที่ได้ และเป็นผู้ประสานไปยังคณะบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินขององค์กรในกรณีที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้าง Crisis Management Team -CMT ครบอีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้ควรกำหนดให้มีสถานที่เป็นศูนย์ควบคุมและสั่งการในบริเวณที่ปลอดภัย หรือการประชุมออนไลน์/โทรศัพท์ที่ CMT สามารถประชุมสั่งการและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ทีมฉุกเฉิน (Emergency Response Team -ERT) ประกอบด้วย:
 - ทีมอพยพและความปลอดภัย: ดูแลการอพยพให้เป็นไปตามแผน
 - ทีมปฐมพยาบาล: ให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ
 - ทีมวิศวกรรม: เพื่อควบคุมบังคับหรือตัดสาธารณูปโภค เป็นการป้องกันการเกิดเหตุอุบัติเหตุหรืออัคคีภัยซ้ำ และประเมินความปลอดภัยขั้นต้นของอาคารในการกลับเข้าไปใช้พื้นที่
 - ทีมสื่อสารและประชาสัมพันธ์: ประสานขอข้อมูลกับผู้อพยพ และประสานกับหน่วยงานภายนอก

5.2 การตัดสินใจและความรับผิดชอบ

- IC เปิดใช้งานมาตรการฉุกเฉิน ตามข้อ 7.2 – 7.5 ทันทีที่ตรวจพบแผ่นดินไหว
- แต่ละทีมดำเนินงานตาม แนวทางปฏิบัติย่อยของตน
- ใช้การเฝ้าระวังและตัดสินใจอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์

6. การบริหารข้อมูลและการสื่อสาร

6.1 ระบบรับการเตือนภัย

- ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับแผ่นดินไหว (Earthquake Detector) เพื่อแจ้งเตือน
- เชื่อมต่อระบบข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรับข้อมูลปฐมภูมิที่รวดเร็วและถูกต้อง
- เช็กข้อมูลการแจ้งเตือนอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชันสาธารณะต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือก

6.2 ช่องทางการสื่อสารฉุกเฉิน

- การสื่อสารภายใน: วิทูลสื่อสาร เสียงตามสาย และแอปพลิเคชันข้อความภายในพร้อมกับชักซ้อมเมื่อเกิดเหตุการณ์ให้ทุกคนเปิดช่องสัญญาณสื่อสาร ตามที่กำหนด เพื่อรับข้อความ จากคณะผู้บริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน
- การสื่อสารภายนอก: วิทูลสื่อสาร โทรศัพท์ หรือแอปพลิเคชัน เพื่อประสานงานกับหน่วยงานฉุกเฉินภายนอก อาทิ หน่วยกู้ภัย โรงพยาบาล และตำรวจ
- การแจ้งข้อมูลโดยตรงกับสาธารณะ (เพื่อป้องกันข่าวลือที่คลาดเคลื่อน): อัปเดตผ่านโซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันต่างๆ

7. แผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุแผ่นดินไหวสำหรับอาคารสาธารณะ

7.1 การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดแผ่นดินไหว

- จัดการฝึกซ้อมการอพยพกรณีการเกิดเหตุแผ่นดินไหวให้ผู้ใช้งานอาคารเป็นประจำ
- กำหนดและติดป้ายเส้นทางอพยพและแผนภาพต่างๆให้ชัดเจน
- ติดป้ายห้ามใช้ลิฟต์ในกรณีการเกิดเหตุแผ่นดินไหว (ควบคู่ไปกับกรณีอัคคีภัยที่มีอยู่เดิม)
- ยึดตรึงวัตถุหนัก ชั้นวางของ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อป้องกันการล้มทับ
- ตรวจเช็คและอัปเดตหมายเลขฉุกเฉินและแหล่งข้อมูล* (รายการตามภาคผนวก A)
- จัดเตรียมชุดอุปกรณ์ฉุกเฉิน** (รายการตามภาคผนวก B)
- ขอบประมาณและทำการปรับปรุงสาธารณูปโภคเพิ่มเติม*** (รายการตามภาคผนวก C)
- ฝึกอบรมทีมงานให้เข้าใจขั้นตอนการอพยพเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว

7.2 การดำเนินการเมื่อแผ่นดินไหวเริ่มขึ้น (เมื่ออาคารเริ่มมีการสั่นครั้งแรก)

7.2.1 ผู้ใช้งานอาคาร:

- ใช้หลัก **หมอบ-มุด-ยึด** (D-C-H: Duck, Cover, Hold)
 - “หมอบ” เพื่อให้จุดศูนย์ถ่วงต่ำ ป้องกันการล้มบาดเจ็บจากการเขย่าของอาคาร
 - “มุด” ใต้โต๊ะเพื่อป้องกันเฟอร์นิเจอร์ล้มทับหรือของตกใส่ศีรษะ หากไม่มีโต๊ะให้พิงกำแพงด้านในที่ห่างจากหน้าต่าง
 - “ยึด” จับวัสดุติดตรึงที่แข็งแรง เพื่อป้องกันการกลิ้งหรือเลื่อนไหลจนได้รับบาดเจ็บ
- หลีกเลียงการอยู่ใกล้ หน้าต่าง กระจก และสิ่งของที่ไม่มั่นคง ซึ่งอาจแตกหักและร่วงหล่นได้
- หากอยู่กลางแจ้ง ให้เคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่โล่ง ห่างจากอาคาร เสาไฟฟ้า และต้นไม้ใหญ่

7.2.2 ทีมฉุกเฉิน (ERT):

- เปิดการกระจายเสียงเพื่อแจ้งว่าเกิดเหตุแผ่นดินไหว **โดยยังไม่ส่งสัญญาณกระดิ่งเพื่อการอพยพ**
- ในการกระจายเสียง ให้แจ้งวิธีการ หมอบ-มุด-ยึด ก่อนและแจ้งให้ทุกคนมีสติ รอการแจ้งให้อพยพเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณกระดิ่งเตือนภัย
- หากเป็นไปได้ให้บังคับลิฟต์จอดในทันที ที่ชั้นที่ใกล้ที่สุด หากลิฟต์เคลื่อนที่จะมีความเสี่ยงที่ลิฟต์จะเกิดอุบัติเหตุจากการกระแทกปล่องลิฟต์ หรือลวดสลิงพันกัน และเตรียมทีมงานให้ทำการช่วยเหลือผู้ที่ติดในลิฟต์เมื่อการสั่นของอาคารหยุดลง
- ตัดก๊าซไวไฟทันที เพื่อลดโอกาสการเกิดอัคคีภัยซ้อน อันเกิดจากแรงกระชากท่อส่งแก๊สรั่วจากการสั่นของอาคาร
- ประเมินเพื่อตัดระบบไฟฟ้า เพื่อลดโอกาสการเกิดอัคคีภัยซ้อน อันเกิดจากแรงกระชากสายไฟขาดจากการสั่นของอาคาร ทั้งนี้ให้ประเมินควบคู่ไปกับสถานที่วิกฤติ เช่น สถานพยาบาล โดยให้ดำเนินการบรรเทาตามขั้นตอนเฉพาะ เช่นเดียวกับสถานการณ์อัคคีภัยของหน่วยงานนั้นๆ

7.3 การดำเนินการเมื่อแผ่นดินไหวหยุดสั่น (เมื่อการสั่นหยุดลงชั่วคราว) ให้ปฏิบัติตามการอพยพกรณีการเกิดอัคคีภัย

7.3.1 ผู้ใช้อาคาร:

- ให้ระวังแรงสั่นสะเทือนที่ตามมา (Aftershocks)
- อพยพออกจากอาคาร โดยใช้บันไดหนีไฟ โดยจับยึดราวบันไดเพื่อป้องกันการล้มจากแรงสั่นให้เดินเร็ว ห้ามวิ่ง
- ให้ความช่วยเหลือผู้พิการหรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เช่น เด็ก คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ป่วย
- ไปรวมตัวที่จุดรวมพลห่างอาคารที่กำหนด ซึ่งควรเป็นพื้นที่โล่งไม่มีสิ่งปกคลุมด้านบน เพื่อป้องกันวัตถุหล่นใส่ศีรษะ

7.3.2 ทีมฉุกเฉิน (ERT):

- ผู้ที่ได้รับมอบหมายทำการเปิดใช้งานระบบแจ้งเตือนฉุกเฉิน -กระดิ่งเตือนภัย เพื่อเริ่มต้นการอพยพ
- ผู้นำอพยพของแต่ละชั้น, แผนก หรือฝ่าย นับจำนวนผู้อพยพ แยกเป็น จำนวนผู้อพยพทั้งหมด ผู้ที่ยังตกค้าง ผู้ที่ต้องการรับบริการทางการแพทย์เพื่อส่งต่อ ผู้ที่ต้องได้รับการปฐมพยาบาล และรวบรวมจำนวนรายชื่อ แจ้งผู้บัญชาการเหตุการณ์(IC)
- ทีมปฐมพยาบาลให้ ความช่วยเหลือทางการแพทย์ กับผู้ได้รับบาดเจ็บ
- ทีมสื่อสารแจ้งหน่วยกู้ภัยหรือหน่วยพยาบาล กรณีมีผู้บาดเจ็บสาหัส

7.4 การดำเนินการหลังการอพยพ

7.4.1 ผู้ใช้งานอาคาร:

- ห้ามกลับเข้าอาคารจนกว่าผู้บัญชาการเหตุการณ์จะประกาศว่าปลอดภัย
- เตรียมพร้อมรับแรงสั่นสะเทือนตามมา (Aftershocks) และระมัดระวังอยู่เสมอ
- แจ้งอาการบาดเจ็บหรือบุคคลที่สูญหายให้เจ้าหน้าที่ทีมฉุกเฉินทราบ
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ทีมฉุกเฉินเกี่ยวกับการอพยพเพิ่มเติมหรือการพักอยู่ในที่ปลอดภัย
- ติดตามข่าวสารจากช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการเกี่ยวกับสถานการณ์และประกาศความปลอดภัย

7.4.2 ทีมฉุกเฉิน (ERT)

- เช็คและตรวจสอบรายชื่อผู้ที่สงสัยว่าติดค้างในอาคาร
- ทีมที่ได้รับมอบหมายช่วยเหลือผู้ติดค้างอยู่ในอาคารหลังเหตุการณ์สงบ หรือตามคำสั่งของ IC
- ให้ข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ กับหน่วยกู้ภัย เพื่อทำการช่วยชีวิตผู้ติดค้างในอาคารกรณีอาคารมีการพังทลายลงจนเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย
- อำนวยความสะดวกให้ผู้อพยพกลับบ้าน หรือไปยังสถานที่ที่ปลอดภัย
- หากตรวจสอบพบว่าอาคารไม่มีความเสียหาย หรือเสียหายเล็กน้อยที่ปลอดภัยต่อการใช้งาน IC อาจอนุญาตให้ผู้ใช้งานอาคารกลับเข้าอาคารเพื่อเก็บสัมภาระส่วนตัว โดยคำนึงถึง
 - จัดการให้ระยะเวลาในการอยู่ในอาคารของผู้ใช้งานอาคารแต่ละคนสั้นที่สุด
 - แบ่งกลุ่มผู้เข้าอาคารเป็นกลุ่มๆ และมีทีมรักษาความปลอดภัยเป็นผู้ดูแลตลอดเส้นทาง
 - มีการบันทึกรายชื่อ ผู้เข้า-ออกอาคารในช่วงการอนุญาตชั่วคราวนี้
 - ใช้การเดินขึ้นลงบันไดแทนการใช้ลิฟต์
 - ให้ผู้ใช้งานอาคารทำการปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดในพื้นที่ของตนด้วย
- ผู้บัญชาการเหตุการณ์ประสานไปยังทีมผู้บริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน (CMT) เพื่อการสื่อสารสู่สาธารณะต่อไป

7.5 การกลับมาใช้งานอาคารภายหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว

ทีมบริหารอาคารเป็นแกนสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งานอาคาร ให้สามารถใช้อาคารได้อย่างปลอดภัยแต่ไม่ตื่นตระหนก โดยระยะเวลาช่วงนี้ขึ้นกับการประเมินจากคณะกรรมการฉุกเฉิน (CMT) ซึ่งอาจจะมีระยะสั้นเพียงสามวัน หรืออาจยาวนานเกินกว่า 1 อาทิตย์ได้ ทั้งนี้เพื่อเตรียมรับมือกับการเกิดเหตุแผ่นดินไหวซ้ำ การทำงานของทีมบริหารอาคารควรดำเนินการต่อไปนี้

7.5.1 การสื่อสารที่เป็นเอกภาพ

- คณะกรรมการฉุกเฉิน (CMT) ประเมินและตัดสินใจให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (IC) ประกาศสถานการณ์ปลอดภัย อนุญาตให้เข้าใช้อาคารได้ เป็นลายลักษณ์อักษรและสื่อสารทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- แต่งตั้งหัวหน้าผู้รับผิดชอบสถานการณ์หลังเหตุการณ์เพียงคนเดียวต่อกะ (Shift) เพื่อทำหน้าที่สื่อสารทั้งด้านปฏิบัติการและการแจ้งเตือนกรณีเกิดแผ่นดินไหวซ้ำ
- ประกาศให้ผู้ใช้งานอาคารเห็นบุคคลนี้ได้อย่างชัดเจน เช่น ประกาศชื่อหรือภาพที่บริเวณลิฟต์ บั๊ พร้อมหมายเลขติดต่อ (Hotline) หรือการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางอื่นๆที่มีความรวดเร็ว

7.5.2 สร้างความมั่นใจผ่านการปรากฏตัวของทีมบริหารอาคาร

- จัดให้ทีมบริหารอาคารประจำอยู่ในพื้นที่ที่มองเห็นและเข้าถึงได้ง่าย เช่น บริเวณลิฟต์ชั้นล่าง
- การปรากฏตัวของทีมงานในพื้นที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ใช้งานอาคาร

7.5.3 รายงานสถานการณ์เป็นประจำทุกวัน

- ตั้งกลุ่มสื่อสาร (เช่น Line Group) ร่วมกับตัวแทนผู้เช่า หรือผู้ใช้งานอาคาร เพื่ออัปเดตข้อมูลและสรุปสถานการณ์รายวัน
- การสื่อสารอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้ใช้งานอาคารมั่นใจว่าทีมบริหารรับรู้ทุกเหตุการณ์และดำเนินการมาตรการเพื่อความปลอดภัย

7.5.4 การสื่อสารที่ชัดเจน ตรงไปตรงมา และมีความรับผิดชอบ

- ใช้ภาษาที่ตรงประเด็น สุกภาพ และอิงข้อเท็จจริง โดยไม่ให้คำสัญญาที่ไม่สามารถรับรองได้
- แม้ว่าแผ่นดินไหวเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ แต่การแสดงให้เห็นถึงแผนรับมือที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดความวิตกกังวลของผู้ใช้งานอาคาร

8. การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร

8.1 การเตรียมชุดอุปกรณ์ฉุกเฉิน

- เวชภัณฑ์: ชุดปฐมพยาบาล เปลสนาม เครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้า
- อาหารและน้ำ
- อุปกรณ์ความปลอดภัย: ถังดับเพลิง หมวกนิรภัย ไฟฉายฉุกเฉิน
- อุปกรณ์อื่นๆ ดูในภาคผนวก B

8.2 การเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน

- ระบบการกระจายเสียง: เพื่อแจ้งเตือนก่อนการอพยพ
- ไฟฟ้าสำรอง: เครื่องปั่นไฟสำหรับระบบสำคัญ
- ความมั่นคงของโครงสร้าง: เสริมโครงอาคารเพื่อลดผลกระทบจากแรงสั่นสะเทือน
- ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับแผ่นดินไหว (Earthquake Detector)
- ติดตั้งระบบการนำจอดลิฟต์อัตโนมัติ (Automatic Rescue Device - ARD, or Automatic Landing Device for Power Failure -ALP)
- ติดตั้งอุปกรณ์ในการตัดแก๊สไวไฟอัตโนมัติ
- พื้นที่เก็บอุปกรณ์ฉุกเฉินให้ห่างออกจากตัวอาคาร
- เตรียมหรือติดตั้งระบบตามรายการในภาคผนวก C

9. การวิเคราะห์และปรับปรุงแผนหลังเหตุการณ์

9.1 การประเมินหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว

- ตรวจสอบประเมินขั้นแรก (Visual & Functional Check) โดยทีมบริหารอาคารเพื่อการอนุญาตเข้าพื้นที่ชั่วคราว
- ตรวจสอบความแข็งแรงของอาคาร และความสมบูรณ์ของวิศวกรรมงานระบบ โดยผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์เพื่อประเมินการซ่อมแซม
- ทบทวนประสิทธิภาพของแผนรับมือ
- วิเคราะห์จุดที่ต้องปรับปรุง

9.2 การปรับปรุงแผนฉุกเฉินและทรัพยากรอาคาร

- ปรับปรุงแผนฉุกเฉินใหม่เพื่อปิดอุปสรรคที่ผ่านมา
- ติดตั้งเทคโนโลยีเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของแผนงาน
- ปรับปรุงสาธารณูปโภคให้มีความปลอดภัยในการอพยพและลดความเสี่ยงของอาคารที่เกิดจากเหตุแผ่นดินไหว ตามรายการในภาคผนวก C

10. การฝึกอบรมและการเตรียมความพร้อม

คณะผู้บริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน (CMT) กำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ทุกคน ได้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

10.1 **ฝึกอบรม** ชี้แจง สื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานในอาคารทุกคนเข้าใจขั้นตอนและข้อปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ระบุถึงสถานที่รวมพลขณะซ้อม และสถานที่รวมพลขณะเกิดเหตุการณ์จริงทุกครั้ง

10.2 ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ**ฝึกซ้อม**รับเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นทุกประจำปี

10.3 คณะผู้บริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน (CMT), ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander -IC), ทีมฉุกเฉิน (Emergency Response Team -ERT) และผู้เกี่ยวข้องทุกคน ควรมีการฝึกซ้อมร่วมกับทุกคนในอาคารเพื่อให้เข้าใจบทบาท การสื่อสารและสั่งการตามแผนที่กำหนดเป็นประจำทุกปี

ภาคผนวก

A. หมายเลขฉุกเฉินและแหล่งข้อมูล

- สายด่วนนิรภัย ปภ. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 1784
- สายด่วนศูนย์บริการข่าวอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา 1182
- สายด่วนกรมชลประทาน 1460
- สายด่วนบริการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ 1669
- สายด่วนสภาการศึกษา 1664
- สายด่วนแผ่นดินไหว (กองเฝ้าระวังแผ่นดินไหว) 1182 กด 0 กด 4
 - 02-366 9410
 - 02-399 0969
 - 02-399 4547
- ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ 02-399 4114
- แจ้งปัญหาอาคารรอยร้าว
- ศูนย์ดำรงธรรม 02-299 4191
- กรมโยธาธิการและผังเมือง 02-299 431
- ร่วมด้วยช่วยกัน 1677
- หน่วยแพทย์กู้ชีวิต วชิรพยาบาล 1554
- ข้อมูลการเกิดแผ่นดินไหว: กองเฝ้าระวังแผ่นดินไหวกรมอุตุนิยมวิทยา
<https://earthquake.tmd.go.th/>
- รายงานแผ่นดินไหว: กรมอุตุนิยมวิทยา
<https://www.tmd.go.th/warning-and-events/warning-earthquake>

B. รายการอุปกรณ์ที่ทีมบริหารอาคารควรเตรียมไว้สำหรับรับมือเหตุการณ์แผ่นดินไหว

1. อุปกรณ์สำหรับความปลอดภัยและปฐมพยาบาล

- ชุดปฐมพยาบาล พร้อมยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทำแผล
- ถังมือยาง และ หน้ากากกันฝุ่น
- เปลสนาม สำหรับเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ
- อุปกรณ์ช่วยชีวิต (AED - เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ)

2. อุปกรณ์ฉุกเฉินและกู้ภัย

- เครื่องดับเพลิง และอุปกรณ์ป้องกันไฟไหม้
- หมวกนิรภัย ชุดกันไฟหรือเสื้อสะท้อนแสง สำหรับเจ้าหน้าที่
- เครื่องมือตัดโลหะและไม้ เช่น คีมตัดลวด เลื่อย มีด กรรไกร
- เชือกกู้ภัยและบันไดพับ
- วิทยุสื่อสาร (กรณีสัญญาณโทรศัพท์ขัดข้อง)
- ไฟฉาย และ ถ่านสำรอง
- นกหวีด สำหรับส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ
- อุปกรณ์ตรวจจับก๊าซรั่วไหล และอุปกรณ์ตรวจกระแสไฟรั่ว

3. อุปกรณ์สำหรับการดำรงชีพหลังแผ่นดินไหว

- น้ำดื่มและอาหารฉุกเฉิน
- ผ้าห่มกันหนาวและเสื้อกันฝน
- ถูนอนหรือเสื่อรองนอน
- ถูขยະและถุงสุขาเคลื่อนที่

4. เอกสารสำคัญและแผนฉุกเฉิน

- แผนผังอาคารและเส้นทางอพยพเพื่อให้หน่วยกู้ภัยใช้ค้นหา
- รายชื่อบุคคลติดต่อฉุกเฉินทั้งในและนอกองค์กร
- แบบฟอร์ม/แอปพลิเคชันลงทะเบียนผู้ประสบภัย
- คู่มือการบริหารสถานการณ์วิกฤตฉบับนี้

C. รายการแนะนำเพื่อปรับปรุงอาคารและสาธารณูปโภคเพื่อรองรับเหตุการณ์แผ่นดินไหว

- ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับแผ่นดินไหว (Earthquake Detector)
- ติดตั้งระบบการนำจอดลิฟต์อัตโนมัติ (Automatic Rescue Device - ARD, or Automatic Landing Device for Power Failure -ALP)
- ติดตั้งอุปกรณ์ในการตัดแก๊สไวไฟอัตโนมัติ
- ติดตั้งราวบันไดหนีไฟทั้งสองฝั่ง เพื่อเพิ่มการยึดเกาะ
- ติดตั้งจุกกั้นบันไดของบันไดหนีไฟเพื่อป้องกันการลื่นไถลจากการสั่นของอาคาร
- ติดตั้งป้ายห้ามใช้ลิฟต์ในกรณีเหตุแผ่นดินไหว (ควบคู่ไปกับกรณีอัคคีภัยเดิมที่มีอยู่)
- เพิ่มความแข็งแรงของโครงคร่าวฝ้าเพดานด้วยการเสริมอุปกรณ์ยึดแขวน
- เพิ่มความแข็งแรงของโคมไฟแสงสว่างด้วยการเสริมอุปกรณ์ยึดแขวน
- เพิ่มความแข็งแรงของกรอบรูปด้วยการเสริมอุปกรณ์ยึดแขวน
- เพิ่มความแข็งแรงของเฟอร์นิเจอร์ด้วยการเสริมอุปกรณ์ยึดผนัง
- เตรียมข้อความ และโค้ดต่างๆ ที่ต้องใช้ในการประกาศเหตุการณ์แผ่นดินไหวผ่านทางกระจายเสียงในอาคาร เพื่อให้ทีมงานผู้ได้รับมอบหมายสามารถนำไปใช้ได้

คู่มือการบริหารสถานการณ์วิกฤต กรณีเกิดแผ่นดินไหวสำหรับอาคารสาธารณะ Crisis Management Manual for Earthquake Incident for Public Buildings

สมาคมวิชาชีพการบริหารทรัพยากรอาคาร
Thailand Facility Management Association

Rev: CM-EQ-2025/1

Date: 31 Mar 2025

เอกสารแจกฟรี เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ผู้เขียน รวบรวม และเรียบเรียง
คุณกิตติคุณ คชเสนี

ผู้ช่วยเรียบเรียง - คุณอนเนก บุรณภักดี
คณะผู้จัดทำ-คณะกรรมการสมาคมฯ

คุณปิติ	อนนต์พันธ์
คุณกิตติคุณ	คชเสนี
คุณอายุพร	บุรณะกุล
ดร.บุญเกียรติ	วิสิทธิ์กาศ
คุณอนวัช	บุญรัตน์
คุณศิริพร	ชูชื่น
คุณเพ็ญศิริ	โป่งระกูล
คุณจิรายุ	อาษาเจริญสุข
คุณณณัท	มีสุข
คุณศรายุทธ	ขุนณรงค์
คุณพรสรวง	วรชัยพิทักษ์